

odrážet v modelech financování. I když se uznává, že při rozdělování finančních zdrojů je nutné brát v úvahu rozdíly v nákladech na výuku, stále existují diskuze o výši dodatečných prostředků, které by měly dostávat školy vzdělávající znevýhodněné žáky, aby byly schopny efektivně reagovat na jejich vzdělávací potřeby. (Toto je blíže probíráno v Kapitole 3). Podle zpráv ředitelů škol, mají znevýhodněné školy v zemích OECD nižší poměr žák - učitel, ale pracují v nich méně zkušeně a kvalifikovaně pedagogičtí pracovníci (viz tabulka 3.1). Zprávy týkající se rozdělování zdrojů naznačují, že vysoká úroveň výuky má větší dopad, než některé praktiky náročné na výši zdrojů, jako jsou např. menší třídy (Rivkin, Hanushek a Kain, 2005). Je tedy pravděpodobné, že stávající uspořádání není pro znevýhodněné žáky optimální.

Shromážděné poznatky: způsob, jímž jsou zdroje využívány, může být přínosný

Výzkum prokázal, že poskytnutí většího objemu finančních prostředků školám není dostačující ke zlepšení jejich výkonnosti, jak již bylo objasněno v Kapitole 1 (Hanushek, 2003). Nicméně způsob, kterým jsou peníze rozdělovány do škol, má vliv na dosahování rovnosti. K dispozici jsou tři hlavní metody, kterými se určuje roční distribuce finančních prostředků školám.

- *Na základě vlastního uvážení správního orgánu*, které je založeno na individuálním posouzení každé školy. I když tato metoda může poměrně přesně posloužit potřebám škol, vyžaduje značné znalosti každé školy a přijetí opatření, kterými se zabrání zneužití fondů. Například závazné předložení odhadů rozpočtů vede školy k předkládání „nafouklých“ požadavků, které pak mohou vést k libovolným škrtům ze strany úřadů.
- *Metoda postupně se zvyšujících nákladů* je dalším modelem financování škol. Tato metoda bere pro výpočet nutných zdrojů na další školní rok v úvahu historické náklady – avšak tento způsob nestimuluje školy ke snižování nákladů nebo zvyšování efektivnosti. Metody vlastního uvážení správního orgánu a postupně se zvyšujících nákladů se často kombinují a jsou oblíbeny zejména v centralizovaných systémech.
- *Financování podle vzorce* využívá matematický vzorec, který obsahuje celou řadu proměnných, a k určení rozpočtu školy je ke každé proměnné přiřazena příslušná částka (Levacic, 2008). Dané vzorce využívané v zemích OECD vycházejí ze čtyř hlavních skupin proměnných: (1) základní proměnné: počet žáků a počet tříd, (2) proměnné vycházející z potřeb, (3) proměnné vztahované ke kurikulu nebo vzdělávacímu programu a (4) proměnné založené na charakteristice školy. Obecně lze říci, že financování podle vzorce je lepší při zajišťování rovnosti, a může být tedy i efektivnější než financování na základě uvážení správního orgánu, protože nezahrnuje anomálie související se schopností vyjednat si rozpočet.

Dobře navržený vzorec financování se může stát nejefektivnější, nejstabilnější a nejtransparentnější metodou financování škol (Levacic, 2008). Vzorec financování kombinuje jak horizontální rovnost – školy s podobnými charakteristikami jsou financovány na stejné úrovni, tak také vertikální rovnost – školy s vyššími potřebami dostávají vyšší zdroje. Nicméně realizace tohoto typu financování může být složitá a nemusí pokrýt všechny náklady škol (infrastruktura, zaměstnanci atd.). Například vzorce financování vyžadují transparentnost a při jejich použití je třeba mít k dispozici dostatečně podrobné a spolehlivé údaje (Levacic, 2008).

Po určitém „stropu“ výdajů je způsob vynaložení zdrojů důležitější než celková vydaná částka. Na úrovni školy nevede větší objem zdrojů automaticky k lepším výsledkům. Dokon-